

ALUSMATERJAL

Sõnaperekes käsitletud sõnavara põhiallikad on „Eesti õigekeelsussõnaraamat ÕS 2006”, eesti „kirjakeele sõnaraamat, mis hõlmab eelkõige kirjakeele kui üldrahvalikult kasutatava ja ühtseima keelekuju sõnavara”, ja selle eelkäija „Eesti keele sõnaraamat ÕS 1999”. ÕS 2006 sisaldab 56 000 märksõna. Tähenduste täpsustamisel ja mõnevõrra ka sõnastikuosa täiendamisel on abiks olnud „Eesti keele seletav sõnaraamat”. Materjali tõlgendamisel on kasutatud ka varasemaid õigekeelsussõnaraamatuid ja erisõnastikke. Võõrsõnade puhul on toeks olnud „Võõrsõnade leksikoni” 7. trükk (2006).

Siiski ei lange sõnaperekes alusmaterjal õigekeelsussõnaraamatuga täielikult kokku. Kõrvale on jäetud harva kasutatavaid või kasutusest kõrvale jäänud keelendeid, piiratud levikuga släng, tugeva vulgaarse värvinguga keelendid, kitsalt erialase kasutusega piirduvad terminid, juhuslikumat laadi hüüdsõnu või hüüdsõnavariante, samuti ka ettepanekulist laadi sõnu, mille tegeliku kasutamise kohta on vähe andmeid. Välja on jäänud ka võõrsõnad, millest pole registreeritud laiemalt kasutatavaid tuletisi ega liitsõnu. Küll on aga sisse võetud eesti oma üksiksõnad, millest puuduvad sama tüve sisaldavad edasimoodustised.

Materjali valikul on arvestatud sõnade kõrvale ka tüve kasutatavust. Nii on mõnel puhul juursõna tänapäevase variandi rööpkujuna sisse võetud ka selle harvem kasutatav vanem sõnakuju, mis aitab paremini mõista ja tõlgendada nende liitsõnade tähendust ja ehitust, mille koosseisus ta tüvi elavalt esineb. Selliste hulka kuuluvad näiteks verbid *kasuma* 'kasvama' ja *raiduma* 'raiuma', mida kasutatakse tänapäevakeeles küll harvemini, kuid mille tüvi esineb mitmes liitsõnas (näited 12, 13).

- (12) **KASVA/MA** t. *mõõtmel* ja *massilt suurenema*; (*ühenduses puude, taimede levikupaigaga*;) *esinema, olema; rohkenema*, **KASU/MA** t. *murd. kasvama*
kasu+kannikas n. *leivanukk, mis vanarahva arvates soodustab lapse kasvamist*
kasu+laps n. (*orvuks jäänud*) *lapse kohta, kes on perre kasvama võetud*
kasu+loom n. *kasvama jäetud loom*
kasu+vend n. (*koos kasvanud, kuid ei ole pärisvend*)

- (13) **RAIU/MA** t., **RAIDU/MA** t. vnm. *raiuma*
 raid+kiri n. (*kividel, ehitistel*)
 raid+kivi n. *kivi, kivitahvel, millesse on raiutud kujund v. joonis; töödeldud, tahatud kivi*
 raid+kuju n. *kiviplokist v. puidust kunstiteosena raiutud inimese v. looma kuju*
 raid+kunst n. (*skulptuuri liik*)

Pärisnimedest on sisse võetud need, millest on moodustatud uusi sõnu. Valdavalt on need kohanimed (näide 14) ja isikunimed (näide 8).

- (14) **EESTI** n.
 TULETISED
 eesti=**lik** o.
 eest=**lane** n.
 eest=**lus** n.
 LIITSÕNAD
 Lõuna+Eesti n.
 lõunaeest=**lane** n.
 Noor+Eesti n. (*kirjandusrühmitis*)
 nooreest=**lane** n. *Noor-Eesti liige*